

Προοιμακά να σημειώσουμε ότι το δικαίωμα της απασχόλησης παντός προσώπου είναι απαραβίαστο. Κατοχυρώνεται από τα άρθρ. 5 παρ. 1 και 22 παρ. 1 του Συντάγματος. Του δικαιώματος απολαμβάνει και ο συνταξιούχος του Δημοσίου και οποιουδήποτε φορέα Κ.Α. Επομένως, κάθε νομοθετικό μέτρο που τείνει στον περιορισμό της εργασίας χωρίς να δικαιολογείται από λόγους γενικότερου δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος θα έχει το στίγμα της αντισυνταγματικότητας⁽¹⁾. Δεν ισχύει, όμως, το ίδιο όσον αφορά τον περιορισμό ή την αναστολή της σύνταξης του συνταξιούχου που εργάζεται. Η παρ. 5 του άρθρ. 22 του Συντάγματος, κατά την οποία "το Κράτος μεριμνά για την Κ.Α. των εργαζομένων" δεν περικλείει απαγόρευση περιορισμού ή αναστολής της σύνταξης του εργαζόμενου συνταξιούχου⁽²⁾.

Στα πλαίσια των συνταγματικών αυτών ανοχών έχουν διαπλασθεί δύο νομοθετικοί άξονες, ανεξάρτητοι αλλήλων, που ρυθμίζουν τα θέματα αναστολής ή περιορισμού της σύνταξης σε περίπτωση απασχόλησης του συνταξιούχου, καθώς και η επιβολή άλλων συνεπειών στο ασφαλιστικό γίνεσθαι του απασχολούμενου:

Ο πρώτος άξονας ρυθμίσεων αναφέρεται στους συνταξιούχους του Δημοσίου του ΙΚΑ ή των άλλων ειδικών Ταμείων, οι οποίοι εξήλθαν σε σύνταξη από υπηρεσίες του Δημόσιου Τομέα (ΔΤ), όπως ο Τομέας αυτός προσδιοριζόταν το έτος 1982 και οι οποίοι, ως συνταξιούχοι, εργάζονται σε υπηρεσίες του ευρύτερου αυτού τομέα⁽³⁾.

Ο δεύτερος άξονας ρυθμίσεων αφορά, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που παρατίθενται κατωτέρω στην παράγ. Β περίπτ. 1 «έκταση εφαρμογής» στους συνταξιούχους του ΙΚΑ ή των ειδικών Ταμείων, οι οποίοι απασχολούμενοι ως μισθωτοί, δεν εμπίπτουν όμως, στον πρώτο άξονα ή ασκούν αυτοτελές επάγγελμα.

Η ένταξη του ενδιαφερόμενου σε έναν από τους δύο άξονες δεν είναι εύκολη όταν ο συνταξιούχος κατά τη διάρκεια του ασφαλιστικού βίου του απασχολήθηκε και σε επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο Δ.Τ. και σε όμοιες εκτός αυτού κείμενες. Οι σχετικές διατάξεις δεν αντιμετωπίζουν το θέμα ευθέως. Το ΙΚΑ, δέχεται ότι στις περιπτώσεις αυτές η ένταξη στον πρώτο ή δεύτερο άξονα γίνεται ανάλογα με το αν ο μεγαλύτερος χρόνος ασφάλισης, πριν από τη συνταξιοδότηση, έλαβε χώρα σε υπηρεσίες του Δ.Τ., όπως ανωτέρω περίπτ. 1 αναλύεται ή σε υπηρεσίες εκτός αυτού.

Αδιαφόρως σε ποιο άξονα, από τους ανωτέρω δύο, θα ενταχθεί ο συνταξιούχος, γεγονός είναι ότι η απασχόληση ή η άσκηση αυτοτελούς επαγγέλματος συνεπάγεται την υποχρεωτική ασφάλιση στο φορέα κύριας ασφάλισης που υπάγεται η εργασία ή το επάγγελμα που ασκεί. Για την παροχή εξαρτημένης εργασίας, κυρίως ή κατ'αποκλειστικότητα η ασφάλιση επέρχεται στο ΙΚΑ, αν δεν συντρέχει ασφάλιση σε άλλο ειδικό Ταμείο⁽⁴⁾.

Σε κάθε περίπτωση η ασφάλιση συντελείται με την καταβολή των προβλεπόμενων από τις οικείες διατάξεις, για τους λοιπούς ασφαλισμένους, εισφορών που "βαρύνουν τον ασφαλισμένο και τον εργοδότη αντίστοιχα".

Παράλληλα καταβάλλεται και η εισφορά όπερ του Κλάδου ανεργίας του ΟΑΕΔ παρότι ο συνταξιούχος δεν δικαιούται επιδόματος ανεργίας. Κρίθηκε ότι η εισφορά αυτή εκπληροί ειδικό σκοπό συνιστάμενο στη δημιουργία στους συνταξιούχους αντικινήτρων προς απασχόληση⁽⁵⁾.

Προκειμένου για άσκηση αυτοτελούς επαγγέλματος η ασφάλιση θα επέλθει στο οικείο Ταμείο (ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, ΤΣΑ κλπ.), οι νομοθεσίες των οποίων δεν διαχωρίζουν τους συνταξιούχους από τα ασφαλιστέα πρόσωπα.

Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, η ασφάλιση των απασχολουμένων συνταξιούχων, αυτή καθ'εαυτήν, επεβλήθη και από τους νόμους που εξετάζουμε στο παρόν κεφ.ΧV., ασφάλιση που επέρχεται ασχέτως αναστολής ή μη της σύνταξης (βλ. κατωτέρω παράγρ. Α/4 και Β/4).

Τέλος, οσάκις προκύπτει παράλληλη ασφάλιση κατά των κινδύνων ασθενείας σε πλείονες φορείς ή πολλαπλή τοιαύτη στον ίδιο φορέα με τις διπλές ιδιότητες συνταξιούχου και/ή εργαζομένου, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται με αίτησή του και από αυτής να ζητήσει την εξαίρεσή του από τη μία ασφάλιση κατά τα ισχύοντα.

Καθένας από τους προμνησθέντες δύο άξονες ρυθμίσεων αναλύεται χωριστά στις παραγρ. Α' και Β' που ακολουθούν:

Α' Συνταξιούχοι του Δ.Τ. που απασχολούνται στον

Τομέα αυτό.

1.-Δημόσιος Τομέας.

Ο όρος αυτός καθιερώθηκε με το ν.1256/1982 και **περιελάμβανε** τις υπηρεσίες κλπ. που ήταν τεταγμένες στην εκπλήρωση όλης της κρατικής δραστηριότητας είτε αυτή εκδηλώνεται με τις κλασσικές δημόσιες υπηρεσίες για την επιτέλεση βασικών πολιτειακών σκοπών (άμυνα, δικαιοσύνη, διοίκηση, τάξη, εκπαίδευση κλπ.), είτε με ΝΠΔΔ για την παροχή κοινωνικών αγαθών (κοιν. ασφάλιση, τοπική αυτοδιοίκηση, αθλητισμός, τουρισμός, ψυχαγωγία κ.ά.), είτε, τέλος, με επιχειρήσεις διαφόρου νομικής μορφής, μέσω των οποίων επιτελούνται καθαρώς οικονομικές δραστηριότητες από το κράτος όπως είναι οι λεγόμενες δημόσιες επιχειρήσεις, σε κλάδους παραγωγής αγαθών ή υπηρεσιών που έχουν υψίστη σημασία για την εθνική οικονομία και άμυνα και που λειτουργούν μονοπωλιακά με μόνο μέτοχο το κράτος (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΟΣΕ κτλ.), ή άλλες οικονομικές μονάδες που αναλαμβάνει ή εποπτεύει με τους φορείς του το ίδιο το κράτος και που λειτουργούν παράλληλα και ανταγωνιστικά προς ανάλογες μονάδες της ιδιωτικής πρωτοβουλίας (τράπεζες, βιομηχανίες κ.ο.κ.).

Πιο συγκεκριμένα ο Ν.1256/82, στο άρθρο 1 παρ. 6 ορίζει:

"6. Η αληθινή έννοια της παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν.1232/82 είναι ότι στο δημόσιο τομέα περιλαμβάνονται όλοι οι κρατικοί φορείς ανεξάρτητα από το καθεστώς δημοσίου ή ιδιωτικού ή μικτού δικαίου που τους διέπει, ήτοι:

α) Οι Κρατικές ή Δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκπροσωπούνται από το νομικό πρόσωπο του Δημοσίου.

β) Οι Κρατικοί ή Δημόσιοι Οργανισμοί σαν κρατικά ΝΠΔΔ.

γ) Οι Κρατικές ή Δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις όπως η ΔΕΗ, ο ΟΤΕ, η ΕΡΤ κλπ.

δ) Τα Κοινωνικά Ιδρύματα του Αστικού Κώδικα που περιήλθαν στο Δημόσιο και χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται απ'αυτό.

ε) Οι τραπεζικές και άλλες ανώνυμες εταιρείες στις οποίες είτε τα, κατά τις προηγούμενες περιπτώσεις, νομικά πρόσωπα έχουν το σύνολο ή την πλειοψηφία των μετοχών του εταιρικού κεφαλαίου είτε έχουν κρατικό προνόμιο ή κρατική επιχορήγηση.

στ) Τα κρατικά νομικά πρόσωπα που έχουν χαρακτηριστεί από το νόμο ή τα δικαστήρια ως ΝΠΙΔ, όπως ο ΟΣΕ, ΕΛΤΑ κ.ά. που χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από οποιοδήποτε των προαναφερομένων νομικών προσώπων.

ζ) Οι θυγατρικές ανώνυμες εταιρείες των πιο πάνω α-στ νομικών προσώπων που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από αυτά".

Από το συνδυασμό των στοιχ. ε΄και ζ΄ ανωτέρω, το τότε Υπουργείο Προεδρίας της Κυβέρνησης, με τις εγκ. 8/1989, 9/1989 και 10/1989 (κοιν/καν με την εγκ. ΙΚΑ 54/90, ΕΔΚΑ 1990 σ.579), αποφάνθηκε ότι από πλευράς Τραπεζών στο Δ.Τ. υπήγοντο το 1982 οι:

Τράπεζα της Ελλάδος.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και οι τότε θυγατρικές της:

Εθνική Στεγαστική Τράπεζα της Ελλάδος (συγχωνεύθηκε στην Εθνική Κτηματική η οποία συγχωνεύθηκε στην ΕΤΕ).

Τράπεζα Επαγγελματικής Πίστewς (μετονομάσθηκε Τρ. Αθηνών, απορροφήθηκε από την EUROBANK και έλαβε το όνομα της τελευταίας).

ΕΤΕΒΑ (συγχωνεύθηκε πρόσφατα στην ΕΤΕ).

Εθνική Κτηματική Τράπεζα (συγχωνεύθηκε στην ΕΤΕ)

Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος και οι τότε θυγατρικές της:

Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα της Ελλάδος (συγχωνεύθηκε στην ALPHA BANK).

Τράπεζα Επενδύσεων.

Τράπεζα Αττικής.

Τράπεζα Πειραιώς.

Γενική Τράπεζα της Ελλάδος.

Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος και η τότε θυγατρική της Τράπεζα Κεντρικής Ελλάδος η οποία εξαγοράσθηκε από την Εγνατία Τράπεζα.

ΕΤΒΑ, της οποίας το πλειοψηφικό πακέτο μετοχών περιήλθε σε ιδιώτη και απορροφήθηκε από την Τράπεζα Πειραιώς α.ε. (ΦΕΚ.211/2-9-2003 τ. Α΄).

Προνομιούχος Α.Ε. Γενικών Αποθηκών της Ελλάδος (νυν Εθνική, Αξιοποιήσεως Ακινήτων και Εκμεταλλεύσεως Γενικών Αποθηκών Α.Ε.).

Βεβαίως, ορισμένες ή, ίσως, όλες οι ανωτέρω Τράπεζες στη συνέχεια, με την επαναοριοθέτηση του Δ.Τ. (ν.1892/90 άρθρ. 51) ή με άλλες διατάξεις εξήλθαν του Τομέα αυτού. Τούτο, όμως, δεν επηρεάζει το προκείμενο θέμα, ύστερα από το ν.2227/94 άρθρ. 6 παρ. 16 (ΔΕΝ 1994 σ.1031). Η διάταξη αυτή ορίζει ότι:

"Οι διατάξεις του ν.1249/82 άρθρ. 54, ν.1284/82 άρθρ. 5, ν.1584/85 άρθρον δεύτερον, ν.1694/87 άρθρ. 22, καθώς και των ν.1379/83 άρθρ. 6 και 1489/84⁽⁶⁾ άρθρ. 17," εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την επαναοριοθέτηση του δημόσιου τομέα, για την εφαρμογή δε των διατάξεων αυτών ως δημόσιος τομέας νοείται πάντοτε αυτός που ορίζεται στην παράγρ. 6 του άρθρου 1 του Ν.1256/82 έστω και αν ορισμένες υπηρεσίες δεν περιλαμβάνονται στον τομέα αυτόν, κατόπιν των διατάξεων του άρθρου 51 του Ν.1892/90 ή άλλων τυχόν διατάξεων που ισχύουν ή θα ισχύσουν μελλοντικά.

Με την τελευταία αυτή διάταξη ο νομοθέτης θέλησε να διατηρήσει τους περιορισμούς ως προς τη σύνταξη όλων των συνταξιούχων που υπηρέτησαν σε υπηρεσίες του Δ.Τ. και κατέχουν θέση στον Τομέα αυτό, έστω και αν οι υπηρεσίες αυτές εξαιρέθηκαν ή θα εξαιρεθούν στη συνέχεια από τον Τομέα. Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών δέχεται ότι η εξαίρεση αναφέρεται στη λειτουργική τους υπόσταση και δεν άπτεται της ιδιότητάς τους ως **Κρατικών Φορέων** (εγγρ. Υπουρ. Οικ. και Οικ.129067/0092/30.12.2002). Επομένως, καταλήγει το Υπουργείο, εάν μία δημόσια επιχείρηση ιδιωτικοποιηθεί, εξαγορασθεί δηλαδή από ιδιώτη, παύει να είναι **κρατικός φορέας** και από την ημερομηνία της εξαγοράς δεν εμπίπτει στην έννοια του Δ.Τ. του ν.1256/82 (άρθρ. 1 παρ. 6) με αποτέλεσμα να μην εφαρμόζεται η προπαρατεθείσα διάταξη του ν.2227/94 (άρθρ. 6 παρ. 16). Στην περίπτωση αυτή έχουμε απώλεια του κύριου χαρακτηριστικού μιας επιχείρησης του Δ.Τ. που είναι η σχέση της με το Κράτος (βλ. και Γ.Ε.-ΙΚΑ Α25/434/11/13.5.2003). Άρα, προσθέτουμε εμείς, οι συνταξιούχοι από τέτοιες υπηρεσίες - επιχειρήσεις, εργαζόμενοι στο Δ.Τ. και οι συνταξιούχοι του εναπομένου, κατά τα ανωτέρω, Δ.Τ., εργαζόμενοι στις ούτως ιδιωτικοποιηθείσες υπηρεσίες - επιχειρήσεις, δεν εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του πρώτου άξονα.

Επισημαίνουμε την περίπτωση, γιατί από την προηγηθείσα συνοπτική περιγραφή αποδεικνύεται ότι κάποιες Τράπεζες περιήλθαν σε χέρια ιδιωτών ή σε άλλες Τράπεζες έξω από το Δ.Τ. κείμενες. Πρόκειται, με την επιφύλαξη τυχόν υποκρυπτόμενου λάθους μας, για τις Τράπεζες: Επαγγελματικής Πίστewς, Ιονικής-Λαϊκής, Πειραιώς, Κεντρικής

2.- Φορείς ασφάλισης.

Από άποψη φορέων κυρίας ασφαλίσεως που καλύπτουν τους απασχολούμενους στο Δ.Τ. έχουμε επίσης πολλαπλότητα:

α) Κατ'αρχήν θα πρέπει να μνημονεύσουμε το Δ η μ ό σ ι ο , το οποίο συνταξιοδοτεί τους δημοσίους υπαλλήλους και τους υπαλλήλους ορισμένων ΝΠΔΔ.

β) Άλλη κατηγορία φορέων Κοινωνικής Ασφαλίσεως αποτελούν ο ρ ι σ μ έ ν α ΝΠΔΔ, τα οποία συνταξιοδοτούν τους υπαλλήλους τους ή και υπαλλήλους άλλων ΝΠΔΔ. Αντιπροσωπευτικό δείγμα αποτελεί το ΙΚΑ, το οποίο, με ειδικό συνταξιοδοτικό σύστημα, όμοιο εκείνου που ισχύει στο Δημόσιο, συνταξιοδοτεί τους υπαλλήλους του (Ν.3163/55), τους ιατρούς, δικηγόρους και μηχανικούς του (ΝΔ 4277) 62 άρθρο 1-10) και τους υπαλλήλους, ιατρούς, μηχανικούς, φαρμακοποιούς κλπ. άλλων ασφαλιστικών Οργανισμών και λοιπών ΝΠΔΔ (ΝΔ 4277) 62 άρθρο 11, όπως συμπληρώθηκε. Ανάλογες διατάξεις ισχύουν και για το προσωπικό του ΟΓΑ (Ν.437) 66), Τ.Σ. Εφημεριδοπωλών (Ν.317)76), Τ.Σ. Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών - Θεσσαλονίκης, Τ.Α. Τεχνικών Τύπου Αθηνών (Ν.241)75) κ.ά. που συνταξιοδοτείται από καθένα από τα ΝΠΔΔ αυτά.

γ) Επίσης φορείς ασφαλίσεως είναι και τα εξής Ταμεία: Το ΤΑΠ-ΟΤΕ για την ασφάλιση του προσωπικού του ομώνυμου οργανισμού, καθώς και του προσωπικού του ΟΣΕ και των ΕΛ-ΤΑ, και τα Ταμεία για το προσωπικό των ομώνυμων υπηρεσιών. Ο ΟΑΠ-ΔΕΗ, το ΤΣΠ-ΗΣΑΠ, το ΤΑΠ-Ασφαλιστικής Εταιρείας "Η ΕΘΝΙΚΗ" και βεβαίως τα πέντε (5) Ταμεία κύριας ασφάλισης των τραπεζοϋπαλλήλων που εξετάζουμε στο παρόν βιβλίο.

δ) Όλο το προσωπικό των λοιπών υπηρεσιών του Δ.Τ. υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, από το οποίο συνταξιοδοτείται βάσει των κοινών διατάξεων του ΑΝ 1846/51, όπως τροποποιήθηκε οι οποίες διέπουν τους μισθωτούς ιδιωτικού δικαίου. Στην κατηγορία αυτή ανήκει το προσωπικό των Τραπεζών που ανήκαν κάποτε ή ανήκουν ακόμη στο Δ.Τ.: Εμπορικής, Αττικής, Πειραιώς, Γενικής, Επαγγελματικής Πίστωσης, Επενδύσεων και πολλών άλλων επιχειρήσεων και υπηρεσιών του Δ.Τ.

3.- Έννοια συνταξιούχων.

Ειδικά για την εφαρμογή των όσων ορίζονται στην παρούσα παράγρ. Α', ως συνταξιούχοι νοούνται τόσο οι εξ ιδίας εργασίας συνταξιούχοι (λόγω γήρατος ή αναπηρίας), όσο και οι συνταξιούχοι λόγω θανάτου (από μεταβίβαση), ήτοι χήρες-χήροι, παιδιά κλπ.

4.- Επιπτώσεις από την απασχόληση⁽⁸⁾

Για τους συνταξιούχους, λοιπόν, ΙΚΑ ή ειδικών Ταμείων που υπηρετούσαν σε Τράπεζες που ανήκαν στο Δ.Τ. και δεν ιδιωτικοποιήθηκαν κατά τα ανωτέρω, ισχύουν τα ακόλουθα:

Εάν εργάζονται σε επιχειρήσεις, τραπεζικές ή μη, που ήταν ανέκαθεν έξω από το Δ.Τ. ή ενέπιπταν στη σφαίρα του Τομέα αυτού αλλά ιδιωτικοποιήθηκαν, έχει εφαρμογή η νομοθεσία που αναπτύσσεται στην επόμενη παράγρ. Β'.

Τουναντίον, αν η απασχόληση, μετά τη συνταξιοδότηση, γίνεται πάλι σε υπηρεσία του Δ.Τ., όπως ανωτέρω (περίπτ.1) προσδιορίσθηκε, εφαρμόζονται τα εξής:

α. Οι συντάξεις των συνταξιούχων αυτών που χορηγούνται από ασφαλιστικούς Οργανισμούς αρμοδιότητας νυν του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που υπηρετούν ή προσλαμβάνονται σε θέσεις του Δ.Τ. και λαμβάνουν σύνταξη και αποδοχές συγχρόνως, καταβάλλονται μειωμένες κατά 70% ανεξαρτήτως ύψους της σύνταξης ή των αποδοχών. Η μείωση δεν αντίκειται ούτε στο Σύνταγμα (άρθρ. 21 παρ. και 22 παρ. 5), ούτε στο άρθρ. 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Διοικ.Πρωτ.Αθ: 13328/97 ΕΔΚΑ 1998 σ.545 και 292/2001 ΕΔΚΑ 2002 σ.28). Εξαιρέση της μείωσης προέβλεψε ο νομοθέτης για τις συντάξεις των ν.1897/90 και 1977/91 (αναπηρίας ή θανάτου από τρομοκρατικές οργανώσεις ή τρομοκράτες) τις πολεμικές συντάξεις που καταβάλλονται από το Δημόσιο με βάση τον Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων καθώς και τις εξ ιδίου δικαιώματος συντάξεις παθόντων στην υπηρεσία και εξ αιτίας αυτής.

β. Ο χρόνος υπηρεσίας των συνταξιούχων του στοιχ. α' ανωτέρω δεν απαλλάσσεται της καταβολής των εισφορών στον αρμόδιο φορέα, συνεπώς ασφαρίζονται για την εργασία τους αυτή. Ωστόσο όταν ο συνταξιούχος αυτός λαμβάνει σύνταξη (μειωμένη κατά 70%) και αποδοχές, ο χρόνος αυτός ασφάλισης δεν αναγνωρίζεται ως συντάξιμος ούτε από το Δημόσιο ούτε και από άλλους ασφαλιστικούς φορείς (κώδικας άρθρ. 58). Του Κώδικα μη διακρίνοντας, οι σχετικές διατάξεις εφαρμόζονται είτε ο επαναδιορισμός του συνταξιούχου γίνεται σε θέσεις της υπηρεσίας από την οποία αποχώρησαν είτε σε άλλη υπηρεσία του Δ.Τ. Συνακόλουθα οι καταστατικές διατάξεις των φορέων Κ.Α. που αντιμετωπίζουν άλλως τα θέματα αυτά θεωρούνται καταργημένες (Διοικ.Πρωτ.Αθ. 4068/98 ΕΕΔ 1998 σ.842).

Δεν έχει σημασία ο τρόπος προσλήψεως και πληρωμής του συνταξιούχου. Περιλαμβάνονται όλοι οι απασχολούμενοι ασχέτως της νομικής μορφής της σχέσεως (εξηρημένης εργασίας ή δημοσίου δικαίου), του είδους της παρεχομένης εργασίας (υπαλλήλου, υπηρέτου, μετακλητού υπαλλήλου κλπ.) και του τρόπου αμοιβής (με μισθό, ημερομίσθιο κτλ.) - βλ. ΕΣ 12/79 τμ. 11, 234/79 ολ., 1683/81 τμ.11.

Ούτε η ύπαρξη καλής πίστεως και η ανυπαρξία δόλου ως προς την είσπραξη συντάξεως και μισθού ή οι αρχές της χρηστής διοικήσεως εμποδίζουν την εκ του νόμου επερχομένη άρση του συνταξίμου του χρόνου (ΕΣ 695/80, 1430/81).

Ωστόσο οι ως άνω κανόνες δεν ισχύουν όταν η σύνταξη που καταβάλλει το Δημόσιο είναι προσωπική⁽⁹⁾ ή πολεμική ή γενικά στρατιωτική παθόντος στην υπηρεσία και εξαιτίας της υπηρεσίας ή εξομοιώνεται με πολεμική.

Αν η απασχόληση συνεπάγεται και ασφάλιση για υγειονομική περίθαλψη, ο απασχολούμενος συνταξιούχος μπορεί να επιλέξει ως ασφάλιση ασθενείας είτε αυτή που δικαιούται ως συνταξιούχος, είτε αυτή που προβλέπεται για τη θέση στην οποία υπηρετεί, οπότε απολαμβάνει των αντίστοιχων παροχών του φορέα που επέλεξε.

γ. Σε περίπτωση οικοθελούς εκ μέρους του συνταξιούχου αναστολής καταβολής της σύνταξης και περιορισμού αυτού στη λήψη των αποδοχών της νέας θέσεώς του ο χρόνος ασφάλισης παράγει όλα τα έννομα αποτελέσματα⁽¹⁰⁾.

δ. Η αναστολή καταβολής της σύνταξης και η επαναχορήγησή της, γίνεται κατόπιν αιτήσεως του δικαιούχου, οπότε και άρχονται τα έννομα αποτελέσματα.

Ωστόσο, από το άρθρ. 96 του Κώδικα προβλέπεται και αναδρομική αναστολή της σύνταξης με την προϋπόθεση ότι θα επιστραφούν στο Φορέα συνταξιοδότησης οι συντάξεις που έλαβε κατά τη διάρκεια ταυτόχρονης λήψης σύνταξης και αποδοχών, ή μέρος της περιόδου αυτής, οπότε ο αντίστοιχος χρόνος ασφάλισης με την ιδιότητα του συνταξιούχου, αξιοποιείται συνταξιοδοτικά.

Το προς επιστροφή ποσό υπολογίζεται με βάση το ύψος της σύνταξης όπως έχει διαμορφωθεί κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, επί τους μήνες της περιόδου που ζητείται η επιστροφή. Το ποσό αυτό εισπράττεται σε εκατόν μηνιαίες δόσεις, παρακρατείται από το μισθό ή τη σύνταξη και η κάθε δόση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 1/10 και μικρότερη του 1/10 αυτών. Εάν δεν καταβάλλεται μισθός ή σύνταξη ή επιστροφή γίνεται με μέριμνα του ίδιου του συνταξιούχου και σε περίπτωση καθυστέρησης βεβαιώνεται ως δημόσιο έσοδο.

ε. Τέλος, η απασχόληση του συνταξιούχου της κατηγορίας αυτής επιφέρει και τις ακόλουθες παρενέργειες εκτός κοινωνικοασφαλιστικού πεδίου:

Πρώτο: Εάν αναστείλει την καταβολή της σύνταξης, ο χρόνος υπηρεσίας για την οποία ο συνταξιούχος δικαιώθηκε τη σύνταξη προσμετρείται στο χρόνο της νέας θέσης του για την καταβολή των επιδομάτων που έχουν σχέση με το χρόνο υπηρεσίας, εφόσον η υπηρεσία αυτή υπολογίζεται για τη χορήγηση των επιδομάτων αυτών (κώδικας άρθρ. 58 παρ. 4).

Δεύτερο: Τουναντίον, εάν ο απασχολούμενος συνταξιούχος λαμβάνει σύνταξη και αποδοχές, κατά το άρθρ. 5 του ν.1284/82, την ΑΤΑ που ίσχυε τότε την δικαιούταν, από μία πηγή, τη σύνταξη ή τις αποδοχές, την οποία πηγή επέλεγε ο ίδιος⁽¹¹⁾. Μολοντί η ΑΤΑ ως μορφή αύξησης αποδοχών καταργήθηκε, από το 1990, ο ν.2227/94, στο άρθρ. 1 παρ. 2 (ΔΕΝ 1994 σ.1031), όρισε ότι "διατάξεις που διέπουν την καταβολή της ΑΤΑ στους συνταξιούχους που συγχρόνως απασχολούνται ως μισθωτοί, εξακολουθούν να ισχύουν". Η νέα διάταξη αναφέρεται στην "ΑΤΑ" χωρίς νομική ακριβολογία υπονοώντας προδήλως τα έκτοτε χορηγούμενα διορθωτικά ποσά και τις ποσοστιαίες αυξήσεις των βασικών μισθών και συντάξεων αντίστοιχα, οι οποίες δεν πρέπει, με ευθύνη του απασχολούμενου συνταξιούχου, να εισπράττονται και από δύο πηγές (Διοικ. Πρωτ. Αθ. 292/2001, ΕΔΚΑ 2002 σ.28).

Β΄ Απασχόληση λοιπών συνταξιούχων και συνέπειες.

Όπως ήδη σημειώσαμε ανωτέρω η παρούσα Β΄ παράγραφος αφορά στον "δεύτερο άξονα ρυθμίσεων" δηλαδή τους συνταξιούχους του ΙΚΑ ή των ειδικών Ταμείων, οι οποίοι δεν διέπονται από την παράγρ. Α΄ δεν κατέστησαν, δηλαδή, συνταξιούχοι από υπηρεσίες του Δ.Τ. και ως συνταξιούχοι δεν απασχολούνται στον Τομέα αυτό και δεν περιλαμβάνονται στις πιο κάτω εξαιρέσεις.

Τα μέτρα που είχαν ληφθεί κατά το παρελθόν ως προς την υπ'όψη κατηγορία ήσαν πολλά και διέφεραν από Ταμείο σε Ταμείο, κατεσπαρμένα στις Καταστατικές διατάξεις εκάστου. Τα ανωτέρω και άλλες ιδιομορφίες των επί μέρους Ταμείων, εμφάνιζαν, στο προκείμενο θέμα, ένα puzzle με ασύμμετρες ρυθμίσεις που δεν είχαν λόγο ύπαρξης στην Κ.Α.

Η αλλαγή, λοιπόν, πολιτικής ήταν επιβεβλημένη. Η πολιτεία με το ν.2676/99 (ΔΕΝ 1997 σ. 97), άρθρ. 63 έβαλε τις βάσεις νέου συστήματος. Η διάταξη ετέθη σε εφαρμογή μετά διετία από τη δημοσίευση στο ΦΕΚ του σχετικού νόμου, ήτοι από 5.1.2001. Παρά ταύτα, κατά τη γνώμη μας, και η νέα αυτή διάταξη δεν αντιμετωπίζει το όλο θέμα στην καθολικότητά του, όπως θα ανέμενε κανείς.

Εν πάση περιπτώσει για την κατηγορία αυτή ισχύουν τα εξής:

1.- Έκταση εφαρμογής.

Το άρθρο 63, λοιπόν, του Ν.2676/99 αναφέρεται στους συνταξιούχους όλων των φορέων **κυρίας** ασφαλίσεως αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ειδικών Ταμείων κλπ.). Επομένως, εξαιρούνται από τις διατάξεις του οι συνταξιούχοι:

Των Επικουρικών Ταμείων,

Του ΝΑΤ, που υπάγεται στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και

Του Δημοσίου, που δεν λογίζεται ως φορέας ασφαλίσεως. Την αυτή με τους συνταξιούχους του Δημοσίου μεταχείριση, ήτοι την εξαίρεσή τους από τις ρυθμίσεις του νόμου αυτού έχουν και οι τακτικοί υπάλληλοι ΝΠΔΔ που συνταξιοδοτούνται από το αυτό ή άλλο ΝΠΔΔ με καθεστώς όμοιο με αυτό των δημ. υπαλλήλων⁽¹²⁾. Τη μείωση της συντάξεως αυτών αλλά και των συνταξιούχων πρώην υπαλλήλων των επιχειρήσεων και Οργανισμών του Δημοσίου Τομέα (Δ.Τ.), όταν εργάζονται σε υπηρεσίες μόνο του (Δ.Τ.) προβλέπει ο ν.2592/98, άρθρ. 8 παρ. 14 που διατηρείται σε ισχύ⁽¹³⁾.

Η εξαίρεση είναι απόλυτη και καθολική. Οι συνταξιούχοι των Φορέων αυτών ουδεμία υποχρέωση έχουν προς εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 63.

Όμως πέραν των ως άνω εξαιρέσεων που προκύπτουν εμμέσως, ο νομοθέτης προβαίνει και σε ρητώς κατονομαζόμενες εξαιρέσεις.

Ορίζει η παράγρ. 6, ότι το άρθρο 63 δεν εφαρμόζεται:

α) Στον επιζώντα σύζυγο, συνταξιούχο λόγω θανάτου του ετέρου συζύγου, όταν εργάζεται.

β) Στους συνταξιούχους φορέα κύριας ασφάλισης που εργάζονται αυτοτελώς. Αυτοί υποχρεούνται να ασφαρίζονται στο οικείο Ταμείο (ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, ΤΣΑ κλπ.) και να καταβάλλουν τις προβλεπόμενες από τις οικείες διατάξεις εισφορές, προσαυξημένες κατά 40%. Η προσαύξηση αυτή περιέρχεται στο ΛΑΦΚΑ. Πρόκειται, έχουμε τη γνώμη, για συνταξιούχους είτε πρώην μισθωτούς, οι οποίοι ως συνταξιούχοι επιδίδονται στην άσκηση αυτοτελούς επαγγέλματος, είτε πρώην αυτοτελώς απασχολούμενους, οι οποίοι ως συνταξιούχοι ασκούν το αυτό ως και πρότερον ή άλλο, νέο, αυτοτελές επάγγελμα. Το μέτρο οδηγεί σε άτοπα, γιατί εκτός από την καθιέρωση ανισοτήτων, εμμέσως πλην σαφώς καλλιεργεί τάσεις για συμπαιγνίες εργαζομένων συνταξιούχων και εργοδοτών για περιγραφή των νομίμων υποχρεώσεων τους⁽¹⁴⁾.

γ) Στους συνταξιούχους του ΟΓΑ.

δ) Στους πολύτεκνους, των οποίων το ένα τουλάχιστον τέκνο είναι ανήλικο ή σπουδάζει σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και μέχρι τη συμπλήρωση του 24ου έτους ή είναι ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία.

ε) Στους λαμβάνοντες εξ ιδίου δικαιώματος πολεμική σύνταξη ή συνταξιοδοτούμενους με βάση τις διατάξεις των Ν.1897/90 και /ή 1977/91, δηλαδή ως θύματα τρομοκρατικών οργανώσεων ή τρομοκρατών.

στ) Στα πρόσωπα για τα οποία ισχύουν οι διατάξεις των Καν. (ΕΟΚ) 1408/71 και 572/72 καθώς και των διμερών συμβάσεων Κοινωνικής Ασφαλείας⁽¹⁵⁾. Πρόκειται για τους συνταξιοδοτούμενους από το Ελληνικό ή και από ξένα Κράτη βάσει των ανωτέρω κανονιστικών διατάξεων ή διμερών διεθνών συμβάσεων. Την ίδια μεταχείριση με τους υπηκόους των Κρατών-Μελών της Ε.Ε. έχουν και οι υπήκοοι των Κρατών της Ευρ. Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (νύν: Νορβηγίας, Ισλανδίας)⁽¹⁶⁾, αλλά ο νόμος περί αυτών ουδέν αναφέρει.

Για τη διαπίστωση όμως της συνδρομής ενός λόγου εξαιρέσεως, πρέπει να υποβληθεί η δήλωση στο Φορέα που καταβάλλει την κυρία σύνταξη, πριν από την ανάληψη της εργασίας (βλ. επόμενη περίπτ. 2).

Του νόμου μή διακρίνοντας και με δεδομένη την παράγρ. 9 του άρθρου 63 κατά την οποία, "κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά το θέμα καταργείται, εκτός..." (βλ. κατωτέρω περίπτ.5) συνάγεται ότι οι ρυθμίσεις του άρθρ.63, όπως ερμηνεύεται κατωτέρω **αφορούν και στους νέους ασφαλισμένους** εάν κατέστησαν ή καταστούν συνταξιούχοι⁽¹⁷⁾.

2.-Αναγγελία απασχολήσεως από συνταξιούχο.

Οι συνταξιούχοι, λοιπόν, λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου όλων των Φορέων, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αναφέρονται στα στοιχ. α'- στ' της προηγούμενης περίπτ. 1, πλην των συνταξιοδοτούμενων από Επικ. Ταμεία, το ΝΑΤ και το Δημόσιο, **υποχρεούνται πριν αναλάβουν εργασία** που υπάγεται στην ασφάλιση φορέα κύριας ασφαλίσεως ή του Δημοσίου, **να δηλώσουν** τούτο στο φορέα κύριας ασφαλίσεως από τους οποίους συνταξιοδοτούνται. Παράλειψη της δηλώσεως συνεπάγεται καταλογισμό σε βάρος του συνταξιούχου του ποσού των συντάξεων που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα της εργασίας του, με πρόστιμο (παράγρ. 8 άρθρ. 63) που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού, η οποία δεν εκδόθηκε ακόμη.

Κατά τη σχετική διάταξη, **η υποχρέωση προς δήλωση βαρύνει αυτούς** τους συνταξιούχους λόγω γήρατος,

αναπηρίας ή θανάτου, **που αναλαμβάνουν εργασία από 5.1.2001 και μετά**. Για τους εξ αυτών ήδη εργαζόμενους πριν από την εν λόγω ημερομηνία ο νόμος δεν κάνει λόγο. Αν ήθελε ο νομοθέτης να περιλάβει και αυτούς, θα έπρεπε να αναφερθεί ρητά και να θέσει προθεσμία γνωστοποίησης της εργασίας που προσφέρουν. Επομένως, αυτοί, ως προς το προκείμενο θέμα, διέπονται από τις διατάξεις που ίσχυαν.

Τέλος η υποχρέωση δηλώσεως βαρύνει το συνταξιούχο **αδιαφόρως του είδους της εργασίας που θα αναλάβει** (μισθωτού, ανεξαρτήτου επαγγελματία, αυτοτελώς απασχολούμενου). Εκλαμβάνεται δηλαδή ο όρος "εργασία" υπό την ευρεία έννοια που απαντάνται στην οικονομική επιστήμη. Επίσης η δήλωση υποβάλλεται ανεξαρτήτως εάν η εργασία που θα αναληφθεί επιφέρει αναστολή ή περικοπή της συντάξεως κατά τα οριζόμενα κατωτέρω, αρκεί γ' αυτήν να υπάγεται κατά το νόμο ο συνταξιούχος στην ασφάλιση φορέα **κυρίας** ασφάλισεως (ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ειδικά Ταμεία κλπ.).

3.- Αναστολή - περιορισμός - διακοπή του ποσού της

συντάξεως.

Στο προκείμενο θέμα, η σχετική διάταξη διακρίνει τους συνταξιούχους λόγω γήρατος ή θανάτου από τους ομοίους λόγω αναπηρίας. Αδιαφόρως, λοιπόν, αν πρόκειται για συνταξιούχο προερχόμενο από τους "παλαιούς" ή "νέους" ασφαλισμένους οι συνέπειες ως προς την αναστολή της σύνταξη είναι αυτές που περιγράφονται αμέσως κατωτέρω.

α. Συνταξιούχοι λόγω γήρατος ή θανάτου. Οι συνταξιούχοι των κατηγοριών αυτών, εργαζόμενοι ως μισθωτοί υπόκεινται στις εξής μεταβολές της συντάξεώς τους:

αα) Για όσους δεν έχουν συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας τους, αναστέλλεται η καταβολή της συντάξεως.

ββ) Μετά τη συμπλήρωση του 55ου έτους, το ποσό της συντάξεως ή του αθροίσματος των συντάξεων σε περίπτωση συρροής, που υπερβαίνει τις 250.000 δραχμές μηνιαίως ήτοι 733,68 ευρώ, καταβάλλεται μειωμένο κατά 70%. Δεν διευκρινίζεται, αλλά συνάγεται ότι στη "συρροή" συντάξεων δεν περιλαμβάνονται οι επικουρικές συντάξεις, οι οποίες όπως προείπαμε βρίσκονται εκτός πεδίου εφαρμογής του νόμου.

Το εναπομένον προς καταβολήν ποσό σύνταξης αυξάνεται, ορίζει ο νόμος, κατά 20% για κάθε παιδί που είναι ανήλικο ή σπουδάζει σε ανώτερες ή ανώτατες Σχολές και μέχρι να συμπληρώσει το 24ο έτος της ηλικίας, ή είναι ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία. Άρα η αύξηση του εναπομένοντος ποσού της συντάξεως μειώνει ισοπόσως το παρακρατούμενο 70% αυτής. Ο νόμος για τη χορήγηση της αυξήσεως αυτής δεν θέτει ειδικές προϋποθέσεις. Δεν απαιτεί δηλαδή ο συνταξιούχος να λαμβάνει για τα τέκνα του οικογενειακό επίδομα στη σύνταξη, ούτε εξετάζει αν αυτά εργάζονται ή όχι, αν συντηρούνται από αυτόν κλπ.

Στην παρούσα υποπερίπτωση ββ το μέχρι 733,68 Ευρώ ποσό σύνταξης και σε περίπτωση τέκνων το προκύπτον μεγαλύτερο τοιοῦτο, δεν υπόκειται σε μείωση. Μειώνεται κατά 70% το υπερβαίνον ενδεχομένως του ποσού αυτού ύψος της σύνταξης. **Παράδειγμα:** Εάν κάποιος χωρίς παιδιά λαμβάνει 939,68 Ευρώ σύνταξη και εργάζεται, θα μειωθεί η σύνταξή του κατά 144,20 Ευρώ (939,68 - 733,68= 206X70%).

γγ) Για τους άγοντες ηλικία άνω των 55 ετών που λαμβάνουν ως σύνταξη τα ΚΟΣ η σύνταξη περιορίζεται στο οργανικό ποσό, όπως αυτό έχει αναπροσαρμοσθεί με τις χορηγηθείσες στο μεταξύ αυξήσεις, εφόσον ο συνταξιούχος της κατηγορίας αυτής διανύει ηλικία μικρότερη των 65 ετών ο άνδρας και των 60 η γυναίκα. Μετά τα ανωτέρω όρια ηλικίας η σύνταξή τους, λαμβανομένου υπόψη και του χαμηλού ποσού που της αναλογεί, δεν υπόκειται σε καμιά μείωση ή αναστολή.

Από τα εκτεθέντα ανωτέρω (περίπτ. αα'- γγ') προκύπτει ότι τον κατά περίπτωση περιορισμό ή αναστολή της συντάξεως υφίστανται οι συνταξιούχοι οποιοδήποτε Φορέα κυρίας ασφάλισεως μισθωτών ή αυτοτελώς απασχολούμενων, οι οποίοι με την ιδιότητα αυτή παρέχουν υπηρεσία μισθωτού με σχέση ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή εργασία προσιδιάζουσα προς μισθωτό, αδιαφόρως του ύψους των αποδοχών που αποκερδαινούν και της ημερήσιας διάρκειας της εργασίας τους. Επομένως **και η μερική απασχόληση συνεπιφέρει τον περιορισμό ή μείωση της συντάξεως.**

Αξίζει να τονίσουμε και πάλιν ότι οι ανωτέρω στο στοιχ. α' αναφερόμενες αναστολές - διακοπές της σύνταξης, δεν αφορούν τις συντάξεις λόγω θανάτου του επιζώντος συζύγου (χήρας-χήρου), έστω και αν εργάζεται, δοθέντος ότι ούτος εξαιρείται, όπως σημειώσαμε (ανωτέρω περίπτ. 1/α) από τις ρυθμίσεις του άρθρ. 63 του ν.2676/99.

Με την διακοπή της εργασίας του συνταξιούχου επανέρχεται αυτός στην προτέρα του θέση. Ακολούθως, εάν με την εργασία του είχε υποστεί αναστολή της συντάξεως ή περιορισμό του ποσού αυτής, η σύνταξη επαναχορηγείται στο ακέραιο ποσό, προσαυξημένη μάλιστα με τις αναπροσαρμογές που χορηγήθηκαν εν τω μεταξύ. Επί πλέον δικαιούται και τις προσαυξήσεις που θεμελιούνται στην ασφάλιση από τη νέα εργασία, κατά τους ορισμούς της περίπτ. 4 κατωτέρω.

β. Συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας. Στο συνταξιούχο της κατηγορίας αυτής που αναλαμβάνει εργασία, **διακόπτεται** η σύνταξη αν από την εργασία του αυτή και αναλόγως με το βαθμό αναπηρίας του, κερδίζει περισσότερα από όσα κερδίζει υγιής απασχολούμενος, σύμφωνα με τους γενικούς όρους αμοιβής.

Η διακοπή της συντάξεως που επαγγέλλεται η διάταξη διαφέρει εννοιολογικά της αναστολής. Για την ακρίβεια σημαίνει ότι η σύνταξη του αναπήρου που εργάζεται δεν επανακαταβάλλεται όταν θα εκλείψει ο λόγος της διακοπής. Ο

ανάπηρος αυτός, όταν θα παύσει να εργάζεται, έχει δικαίωμα νέας κρίσεως της αναπηρίας από το φορέα του, με όλες τις πιθανές εκβάσεις του δικαιώματος, μία των οποίων είναι η αδυναμία επαναπροσλήψεως στην υπηρεσία από την οποία αποχώρησε ή απολύθηκε λόγω της αναπηρίας του.

4.- Αξιοποίηση της ασφάλισως.

Η εργασία του συνταξιούχου, αναλόγως του είδους της, είναι ασφαλιστέα στον οικείο Φορέα. Επιβεβαίωση της προς ασφάλισιν υποχρέωσης περιλαμβάνει και το άρθρο 63 του Ν.2676/99 που σχολιάζουμε. Ορίζεται υπ'αυτού.

"Για τον απασχολούμενο συνταξιούχο καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις οικείες διατάξεις για τους λοιπούς ασφαλισμένους εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου, οι οποίες βαρύνουν τον ασφαλισμένο και τον εργοδότη αντίστοιχα" (παρ.3).

Στη συνέχεια, ως προς την αξιοποίηση της ασφάλισως αυτής, η ίδια διάταξη, στην παρ. 4, διαλαμβάνει:

"Σε περίπτωση απασχόλησης συνταξιούχου λόγω γήρατος ή θανάτου, χωρίς αναστολή της σύνταξης, ο αντίστοιχος χρόνος ασφάλισης δεν λαμβάνεται υπ'όψη για την προσαύξηση της σύνταξης ή για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος από άλλο φορέα".

Το μέτρο είναι εκ των πραγμάτων ανατρεπτικό της μέχρι σήμερα ευνοϊκής νομοθεσίας, αφού η σχετική διάταξη, σε ό,τι αφορά το ΙΚΑ (ν.4497/65 άρθρ. 12 παράγρ. 3) που προέβλεπε την προσαύξηση της αρχικής συντάξεως με τις ημέρες εργασίας που πραγματοποίησε στην ασφάλιση του ΙΚΑ ο συνταξιούχος αυτού εργαζόμενος, κατ'ουσίαν καταργήθηκε.

Την ίδια τύχη, της καταργήσεώς της, έχει και η διάταξη της παραγρ. 5 του άρθρου 9 του Ν.1405/83, η οποία όριζε: "Ο συνταξιούχος γήρατος ασφαλιστικού Οργανισμού, ο οποίος μετά τη συνταξιοδότησή του ασφαλίσθηκε σε άλλο ομοειδή Οργανισμό από παροχή εργασίας ή άσκηση επαγγέλματος, έχει το δικαίωμα, μετά τη διακοπή της ασφάλισής του στον Οργανισμό αυτό, να ζητήσει από τον Οργανισμό που συνταξιοδοτείται την προσμέτρηση του χρόνου αυτού για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξής του", κατ'εφαρμογή των κανόνων διαδοχικής ασφάλισως.

Βέβαια το μέτρο της κατάλυσης των ως άνω δικαιωμάτων δεν είναι νεοφανές. Ισχύει ήδη από το 1972 με διάφορες παραλλαγές στους συνταξιούχους του Δ.Τ. (βλ. παράγρ. Α' ανωτέρω). Όμως για τους συνταξιούχους του Δ.Τ. που εργάζονται στον Τομέα αυτό προβλέφθηκε η οικειοθελής επιστροφή των συντάξεων, ώστε η διανυθείσα ασφάλιση να ανακτήσει τη χρησιμότητά της. Τούτο δεν προβλέπεται από το άρθρο 63 του Ν.2676/99 που σχολιάζουμε.

Κατ'αντιδιαστολή, απασχόληση με **αναστολή της συντάξεως, ο χρόνος ασφάλισης λαμβάνεται υπ'όψη**, τόσο για θεμελίωση νέου συνταξιοδοτικού δικαιώματος ως διπλοσυνταξιούχος (βλ. Κεφ. ΙΙΙ, παράγρ. Β/9) όσο και για προσαύξηση της σύνταξης της οποίας η καταβολή έχει ανασταλεί. Ο υπολογισμός για την προσαύξηση της ήδη καταβαλλόμενης συντάξεως γίνεται με ποσοστό 1,714% επί του ποσού στο οποίο έχουν καταβληθεί εισφορές, το οποίο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο του 25πλάσιου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, για κάθε έτος συντάξιμης υπηρεσίας ή 300 ημέρες εργασίας, που θα πραγματοποιηθούν μετά την αναστολή της συντάξεως. Έτσι, για κάθε έτος ασφάλισης, υπό το κράτος αναστολής της σύνταξης, το ποσό της ανασταλείσας σύνταξης μπορεί να αυξηθεί το πολύ κατά 9,99 Ευρώ (ΗΑΕ 23,29Χ25Χ1,714%).

Σημειώνουμε, ως εκ περισσού, ότι την αναστολή της σύνταξης μπορεί να ζητηθεί και από το συνταξιούχο για το μετέπειτα της αίτησης χρόνο.

5.- Καταργούμενες - διατηρούμενες διατάξεις.

Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά το θέμα καταργείται, εκτός των διατάξεων του εδαφίου α' της παραγρ. 14 του άρθρου 8 του Ν.2592/98 και αυτών που προβλέπουν διακοπή ή αναστολή της καταβολής της σύνταξης σε περίπτωση απασχόλησης του συνταξιούχου σε εργασία υπαγόμενη στην ασφάλιση του φορέα από τον οποίο συνταξιοδοτείται (άρθρ. 63 παρ. 9).

Αποδίδουμε, στο δεύτερο μέρος της διάταξης, την έννοια ότι όταν από τις προϋφιστάμενες της ενάρξεως ισχύος του άρθρου 63, διατάξεις προβλέπεται διακοπή ή αναστολή της συντάξεως, **οι διατάξεις αυτές εξακολουθούν να ισχύουν υπό τον όρο ότι η εργασία του συνταξιούχου υπάγεται στην ασφάλιση του φορέα που καταβάλλει τη σύνταξη.**

Υποσημειώσεις Κεφ. XV.-

Π.Παραρά: Σύνταγμα 1975 Κορpus άρθρ.5 περ. 12.

Γ.Λεβέντη: Τα κοινωνικά δικαιώματα του Πολίτη ΤοΣ 1976 σ.171, Κ. Κρεμαλή: Δίκαιο ΚΑ 1985 σ.38 και Αγγ. Στεργίου: Η συνταγματική κατοχύρωση της ΚΑ 1994 σ.191.

Βλ. Γ.Ψηλού: Οι συνταξιούχοι του Δ.Τ. που απασχολούνται στον Τομέα αυτό, στο ΔΕΝ 1989 σ.1.

Στο ΙΚΑ η υποχρεωτική ασφάλιση συνταξιούχων που παρέχουν εξαρτημένη εργασία προβλέπεται ρητώς από το άρθρο 2 παράγρ. 1 στοιχ. δ' του ΑΝ 1846/51, όπου ορίζεται ότι στην ασφάλιση υπάγονται υποχρεωτικώς και αυτοδικαίως οι συνταξιούχοι του Δημοσίου και των πάσης φύσεως Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης οι παρέχοντες εξαρτημένη εργασία.

Την εισφορά καθιέρωσε ο ν.1902/90 άρθρ. 25 παρ. 2 σε 3% και βάρυνε όλη τον εργαζόμενο συνταξιούχο. Με βάση τη διάταξη του άρθρ. 63 του ν.2676/94 κατά την οποία οι καταβλητέες εισφορές των απασχολουμένων συνταξιούχων "βαρύνουν" τον ασφαλισμένο και τον εργοδότη αντίστοιχα, το ΙΚΑ επιμερίζει και την εισφορά ανεργίας, που είχε διαμορφωθεί για τους μη συνταξιούχους εργαζομένους σε 4% (ν.2084/92 άρθρ. 11 παρ.2), σε εργοδ. 2,67% και ασφαλ. 1,33%. Παράλληλα δέχεται το Ίδρυμα ότι οφείλεται και εισφορά Εργατικής Εστίας.

Οι δύο τελευταίοι νόμοι άπτονται του παρόντος θέματος.

Για την πληρέστερη ενημέρωση ως προς την έννοια του Δ.Τ. και απαρίθμηση των υπηρεσιών και επιχειρήσεων αυτών μπορεί να αναζητήσει κανείς στοιχεία στους: Ευαγγ. Κουτούπα: Η έννοια του Δ.Τ. στο "Δίκαιο και Πολιτικά" τ. 17-18 σ.163, Δ.Καράγιωργα: Δημόσια οικονομική 2 (οι δημοσιονομικοί θεσμοί) 1981 σ.469, Γ. Προβόπουλου: Ο Δ.Τ. στην Ελληνική Οικονομία 1985, έκδ. 10 ΒΕ, Πρ. Παυλόπουλος: Η έννοια του Δ.Τ., στην ΕΔΔΔΔ 1991 σ. 175, Οδ. Καραγιαννακίδη: Η έξοδος Φορέων από το Δ.Τ., στην ΕΔΔΔΔ 1994 σ. 361, Αλ. Πούλου: Ο προσδιορισμός του ειδικότερου Δ.Τ. του ν.2190/94 ΔΕΝ 1994 σ.641 και εγκ. 8/89, 9/89 και 10/89 του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβέρνησης και εγκ. ΙΚΑ 41/89 και 54/1990 ΕΔΚΑ 1990 σ.579.

Οι ρυθμίσεις της περίπτ. 4 προβλέπονται από το ν.2592/98 άρθρ. 8 παρ. 14 (ΔΕΝ 1998 σ. 536), όπως συμπληρώθηκε σε ό,τι αφορά το στοιχ. α' και από τον Κώδικα Πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων (του λοιπού Κώδικας) σε ό,τι αφορά τις ρυθμίσεις των επομένων στοιχ. β-γ.

Προσωπική σύνταξη στο συνταξιοδοτικό καθεστώς του δημοσίου, χαρακτηρίζεται αυτή που απονέμεται με ειδική διάταξη, σε ορισμένο πρόσωπο ονομαστικά, χάριν ειδικών λόγων (τιμητική), χωρίς τη συνδρομή προδιαγεγραμμένων προϋποθέσεων.

Στον Κώδικα (άρθρ. 58 παρ.2) προστέθηκε διάταξη με το ν.1813/88 άρθρ. 10 παρ. 2 η οποία ορίζει: "Ο χρόνος υπηρεσίας του συνταξιούχου στη νέα θέση που παρασχέθηκε μετά την αναστολή καταβολής της σύνταξής του σε καμία περίπτωση δεν προσμετράται ως συντάξιμος στην υπηρεσία της προγενέστερης θέσης από την οποία δικαιώθηκε τη σύνταξη, η καταβολή της οποίας έχει ανασταλεί". Έχουμε τη νομική πεποίθηση ότι η διάταξη αυτή αναφέρεται αποκλειστικά σε συνταξιούχο του Δημοσίου, ο οποίος, υπό το κράτος αναστολής της σύνταξής του δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει την ασφάλιση που πραγματοποίησε, στην "προγενέστερη θέση". Η ερμηνευτική αυτή άποψη προκύπτει με σαφήνεια εκ του ότι η πιο πάνω διάταξη δεν επεκτείνει την εφαρμογή της στους συνταξιούχους του λοιπού Δ.Τ.

Βλ. Στ. Γαρδίκας: Η χορήγηση ΑΤΑ σε συνταξιούχο εργαζόμενο ή δικαιούμενο και δεύτερη ή περισσότερες συντάξεις , στην ΕΔΚΑ 1985 σ. 1.

Βλ. σχ. το παρόν κεφ. XV., παράγρ. Α/2/β.

Βλ. Προηγούμενη παράγρ. Α'.

Βλ. Γ. Ψηλού: Σύμβουλος επιχειρήσεων: "Αυτοαπασχολούμε- νος ή μισθωτός"; στο ΔΕΝ 2001 σ. 145.

Βλ. Κεφ. Ι. υποσ. 9.

Βλ. ΓΕ-ΙΚΑ, Α50/20/1993 στην ΕΚΑ 1993 τ.3 σελ. 95 και Σ06/ΓΕΝ/1993 στο ΔΕΝ 1994 σ. 221.

Βλ. για την έννοια "Εισαγωγικές παρατηρήσεις" παράγρ. Β/1.

